

Kulturminner i utmark

Av Kåre Kirkvold og Rune Alander

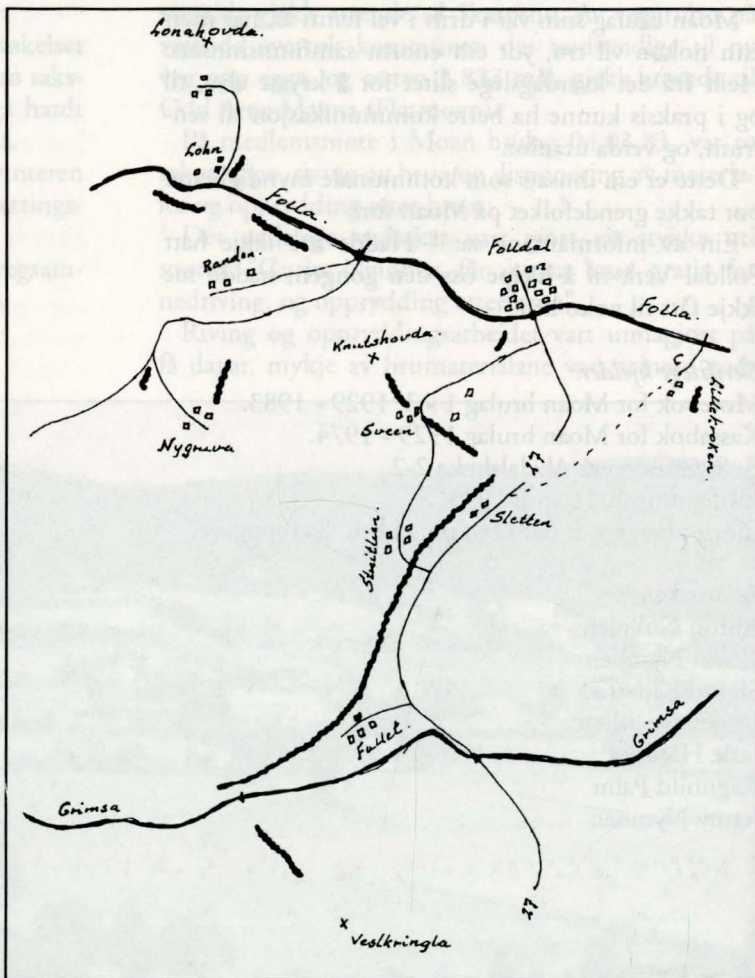
Ivar A. Streitlien skriver om dyregraver i "Årbok for Glåmdalen 1941":

"Det største anlegget eg til nå veit om, finst i Follidal. Det går frå Vehl-Kringla over Fallfossen, forbi Fallgardane, Streitlia, Sletta og ned i Lomslåa der nokre store myrer stenger. Gravgården held så fram ovanfor myrene forbi Svea mot toppen av Knutshovda. Den samla lengda blir oml. 15 km., og det er 200 gravar i dette anlegget. Og enda er dette kanskje ikkje heile gravgården. Ymse ting tyder på at dei held fram over Follidalen ved Lona og mot Elgsvards-hovda. (Dette namnet held på å døy ut.) Eit mindre anlegg på 20 gravar frå Vesle-kroken forbi Støen ligg så nær at det godt kan høyre til same gravgården."

Undertegnede: Rune Alander og Kåre Kirkvold vart ekstra interessert i dette og begynte å gå i de samme sporene, og fekk gravene avmerka på kart for Økonomisk Kartverk (1:5000). For Kåres del har det vært snakk om gratis og frivillig innsats, mens Rune har hatt sivilteneste og engasjement ved Museumssettret på Tynset. Dette arbeidet har vært både spennende og interessant. Hvordan levde våre forfedre? Dessuten gir det rikelig med mosjon og frisk luft. Det er sjølsagt av interesse at det etterhvert kan bli gravd ut opptil flere gravar for å få disse datert.

Her er noe av det vi fant:

Vi er kommet opp i et antal på 290 gravar i det området Ivar Streitlien nemner.

Rune på 1,95 m.
Enkelte av gravene er imponerende store, ned til 2,5 m.
djup og 6-7 m. tvers over målt fra toppen av vollen. Vollen
er gjerne rikt dekorert med reinlav.

Registrerte graver ellers:	
Området ved Grimsmoen	55
Grimsbu - Lauvåsen - Sagbekken	97
Geitrygglien - Bukletten -	
Morkagardene	32
Settaldalen	39
Tilsammen	513 graver

Enda står mye att av det vi vet om, og vi får stadig opplysninger om graver i nye områder.

Jernblestre

Det ser ut til å ha vært stor aktivitet med utvinning av jern en gang i tida. 7 slagghauger i området syd for Grimsbu. En av dem har en utstrekning på 7 x 5 m., 2 m. høg. En anna, ca. 25 m. unna, har en dia-

meter på 5 m. og er 1,5 m. høg. Avstanden til 2 slagghauger på Grimsmoen av omtrent samme størrelse er berre ca. 3 km. Den aller største, ved Grimsmotjønnene er 7-8 m. i diameter og gode 2 m. høg. Det er også en stor en ved Blæsteregga på Grimsmoen. 2 dateringer av prøver fra Grimsbu viser at de er fra år 1400-1600. Denne aktiviteten var før det var fast busetting i Folldal. Et 30-tals kolbotner er også registrert i det samme området.

Kilder:

Ragnar Streitlien; registreringer på kart.

O-kart.

Ivar A. Streitlien; artikkel i årbok for Glåmdalen 1941.

Egil Mikkelsen; verneplan for Grimsavassdraget.

Vi takker alle som har gitt oss opplysninger om fornminner, og vi tar gjerne imot slike opplysninger fortsatt. Mye står att!